

IZHAJA VSAK DAN

Študi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamezne številke se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 nvd. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zvezdov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjaja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačilno in tožilno v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto K 50, za pol leta K 25, za 3 mesece K 12. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgia Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgia Galatti številka 20.

Poštno-hranilnični račun številka 841-652. TELFON št. 11-57

DRŽAVNI ZBOR

(Izvirno telefonično poročilo.)

DUNAJ 1. Državna zbornica ima pred božičem le še nekaj čez dva tedna časa za zborovanje in sodi se, da bo v tem kratkem času dokončala sledeče točke dnevnega reda: drugo in tretje branje proračunskega provizorija, prvo branje uradniških predlog, zakon o izpremembi delokroga trgovinskega in naučnega ministrstva ter ministrstva javnih del in volitve v delegacije, ki se izvršijo v posebni seji in sicer najbrž dne 14. decembra.

Ker je treba posameznim odsekom čim več časa, da dovršijo svoje delo, bo zbornica imela plenarno sejo najbrž prihodnji teden le v sredo in četrtek, da odpravi prvo branje uradniških predlog, dne 11. ali 12. t. m. pa prične razprava o proračunskem provizoriju.

Poslanci pa zahtevajo z druge strani, da bi se pred božičem dokončala vsaj še tudi železničarska predloga v drugem in tretjem branju in sicer že prihodnji teden. Posl. Buřival je danes v tej zadevi interpeliral zborničnega predsednika.

Nekatere stranke žele, da bi se pred božičem tudi dokončalo drugo branje vseh onih predlog, ki jih je dosedaj izdelal draginski odsek.

Odsek za državne nameščence, ki je danes začel razpravljati o vladni uradniški predlogi, bo imel seje vsak dan, skoraj gotovo tudi v nedeljo, in se sodi, da do torka konča svoje delo in potem predloži svoje poročilo zbornici.

V sledečem kratko poročilo o današnji seji.

Zbornica je danes odpravila dve manjši predlogi, izpremembo § 74. obrtnega reda in predlog o olajšanju delitve katastralnih parcel, v prvem branju ter ju izročila odsekom.

V proračunskem odseku se je nadaljevala debata o proračunskem provizoriju. V debati je posl. dr. Šusteršič ostro polemiziral proti poslancu dr. Krausmu.

V odseku za državne nameščence se je vršila razprava o novi uradniški predlogi. V dopoludni seji se je pokazalo, kakor je konstatiral tudi posl. dr. Rybař, da se poslanci zopet ženo v ono demagogično politiko, ki ogrožava uradniško predlogo. Skoraj dve uri se je debatiralo o § 1., ki osebuje zgolj načelne določbe za sprejem v državno službo.

Stavljnih je bilo več izpreminjavalnih predlogov, zlasti s socialno demokratične strani, ki ne le zavlačujejo rešitev predloge, temveč jo naravnost ogrožujejo. Ako se ne reši predloga pravočasno, zadene odgovornost edino le te poslance, kar je posl. dr. Rybař tudi izrecno konstatiral.

Justični minister je predložil zbornici zakonski načrt v zadevi službenega razmerja sodnih uradnikov (zakon o sodniški službi).

Zbornica je nadaljevala prvo branje vladne predloge v zadevi izpremembe § 74. obrtnega reda in je po kratki razpravi

odkazala predlogo odseku, nakar se je nadaljevala razprava o nujnem predlogu posl. Körnerja v zadevi zapostavljanja čeških sodnikov. — Ko je končal svoj govor poslanec Stark, je predsednik zaključil sejo.

Prihodnja seja v sredo.

Proračunski odsek.

DUNAJ 1. Proračunski odsek je nadaljeval v današnji seji razpravo o proračunskem provizoriju.

Posl. dr. Šusteršič se je izrekel proti šestmesečnemu, pač pa je bil samo za štirimesečen provizorij. Nujno je pozival uveljavljanje trgovinske pogodbe s Črno goro in je najodločnejše zahteval, da se tudi jugoslovanske dežele upoštevajo pri vodocestni akciji. Kar najodločnejše je tudi zahteval, da se odstranijo taki nezmožni tolmači kakoršen se je izkazal dr. Kraus v Njeguševih pravdi.

Več govornikov je predlagalo, da naj se deželnim zakladom nakaže 20 milijonov v svrhu zboljšanja učiteljskih plač.

Prihodnja seja v ponedeljek.

V splošnem je rešil odsek določbe službene pragmatike o nameščanju, službeni prisegi in kvalifikaciji.

Predlog posl. Zenkerja, da naj bi se nameščenci brez veroljupovedanja zapri-segali na način zaobljube, je bil odklonjen z 18 proti 12 glasovom in ravno tako tudi predlog, da naj polovico kvalifikacijske komisije volijo uradniki.

V pododseku za pogodbeno uradnike je vladni zastopnik sekcijski šef vit. Daleski pojašnjeval nameravane vladne odredbe v korist pogodbenim uradnikom, v smislu katerih se urede prejemki pogodbenih uradnikov na ta način, da se izvede povprečno zvišanje plač vseh pogodbenih uradnikov za 7%.

Odsek za državne nameščence.

DUNAJ 1. Odsek za državne nameščence je v današnji svoji seji začel podrobno debato o vladni predlogi v zadevi službenega razmerja državnih uradnikov in državnih slug.

Minister notranjih zadev bar. Heindl se je zahvaljeval na priznanju, da je vlada tako hitro izdelala svojo predlogo, in je izjavil, da se bodo vladni organi potrudili, kolikor le mogoče, da pospešijo odsekovo delo.

Odsek je sprejel s 16 proti 14 glasovom dodatni predlog posl. Smérala k § 1, po katerem nikakor ne smejo vplivati pri nameščanju uradnikov politični, verski ali narodnostni momenti.

Vodocestni zakoni.

DUNAJ 1. (Izv.) V parlamentarnih krogih se zatrjuje, da so se danes končale konference v zadevi vodocestnega zakona med merodajnimi strankami. Korespondenca „Zentrum“ poroča, da se vrši v ponedeljek ministrski svet in da ni izključeno, da se bo bavil tudi s tem zakonom. V četrtek se vrši potem še interministerialna konferenca, da se zakon redigira definitivno, nakar ga

predloži vlada cesarju v predsankcijo, potem pa dne 12. ali 13. decembra parlamentu.

DUNAJ 1. Hrvatsko-slovenski klub je danes v svoji seji pod predsedstvom svojega načelnika posl. dr. Šusteršiča obžaloval, da so južne dežele izključene iz vodocestne akcije, in je sklenil začetni energično akcijo, da bodo tudi južne dežele deležne dobrot tega zakona.

Proti justičnim škandalom na Hrvaškem.

(Izvirno.)

DUNAJ 1. Hrvatski in srbski dalmatinski poslanci, združeni v dalmatinskem klubu ter poslanci Laginja, Mandić in Spinčić sklicujejo za sredo zvečer veliko zborovanje na Dunaju, na katerem se bo razpravljalo o političnih nasilstvih na Hrvaškem, posebno pa o justičnem škandalu, ki se je dogodil poslancu dr. Lorkoviću. Poročal bo o tej stvari hrvatski poslanec dr. Duřan Popović.

Sklicevatelji povabijo vseh 516 poslancev avstrijskega parlamenta, vse najrazličnejše politične in žurnalistične kroge in druge izobražence. Na zborovanju bodo govorili poslanci vseh strank, in zborovanje postane tako pravi monstre-proces izobraženega sveta proti političnemu terorizmu, ki brez vsake meje vlada na Hrvaškem.

Zanimivo je dejstvo, da pravaški dalmatinski poslanci niso hoteli podpisati vabila na to zborovanje!

Proti jezikovni nezmožnosti sodnih tolmačev.

(Izvirno.)

DUNAJ 1. Nezastlišani nastop zapri-seženega sodnega tolmača dr. Krausa na razpravi proti Njegušu je še danes povzročal veliko razburjenje med jugoslovanskimi poslanci. Posl. dr. Šusteršič je podal v tem oziru v proračunskem odseku izredno ostro izjavo in zahteval kar najhujnjšo odstranitev tega tolmača zaradi njegove absolutne nesposobnosti.

Poslanec Čingrija namerava vložiti ostro interpelacijo na justičnega ministra, v kateri bo zahteval, da naj se nemudoma odstrani dr. Kraus, ki je tudi že v znani zloglasni Friedjungovi pravdi igral zelo sumljivo vlogo.

Demisija šefa generalnega štaba.

(Izvirno.)

DUNAJ 1. V dobro informiranih krogih se zatrjuje v zadevi demisije šefa generalnega štaba generala infanterije Konrada Hötendorfa, da je njegova glavna krivda bila v tem, da je glede brambnega zakona hotel takih reform, da bi se še znatno zvišali izdatki za vojaštvo. Splošno so pričakovali vojaški krogi, da bo tudi novi vojni minister v tem oziru soglašal s šefom generalnega štaba, toda pokazalo se je, da tudi vojni minister feldcavgmojster Auffenberg ni enakih nazorov s Konradom, in v konfliktu z ministrom vnanih zadev grofom Aehrenthalom se je vojni minister naglil bolj na Aehrenthalovo stran. Z druge strani pa pravijo, da se da bistvo Konradove demisije izraziti z enim kratkim stavkom: Konrad je hotel kot šef generalnega štaba posezati v politiko, politikujočih neodgovornih

generalov pa država ne more trpeti! To je tudi omogočilo grofu Aehrenthalu zmago nad zaupnikom prestolonaslednikom, ob enem pa tudi povzročilo padec grofa Aehrenthala, o katerem se splošno sodi, da poda svojo demisijo v prihodnji spomlad.

Posl. dr. Korošec izjavlja v „Slavische Korrespondenz“, da smatrajo Jugoslavi stremeljenja odstopivšega šefa generalnega štaba za popolnoma pravilna. Konrad je pač izprevidel, da razmerje med Avstrijo in Italijo ne more več dolgo ostati mirno, in stremil je za tem, da Avstro-Ogrska opusti zvezo z Italijo in stopi v zvezo z Rusijo, s katero bi se Avstrija lahko pobotala v zadevi balkanskega vprašanja.

Jugoslavi obžaljujejo, da je moral odstopiti šef generalnega štaba, ki je tako točno izpregledal razvoj stvari v bodočnosti.

Poštno ravnateljstvo v Celovcu.

(Izvirno.)

CELOVEC 1. Dne 13. t. m. se ustanovi v Celovcu posebno poštno in brzojavno ravnateljstvo, ki bo poleg koroške obsegalo tudi Salcburško. V merodajnih krogih pa se govori tudi o načrtu, da se ustanove v glavnih mestih drugih dežel, kjer ni pošt-nih in brzojavnih ravnateljstev, posebne ekspoziture pošt-nih in brzojavnih direktij, in da se takl ekspozituri ustanovite tudi v Ljubljani in Salcburgu.

Saborske volitve na Hrvaškem.

ZAGREB 1. Volitve v hrvatski sabor so razpisane na 15., 16. in 18. decembra t. l. Conrad pl. Hetzendorf armadni nadzornik.

DUNAJ 1. Odstopivši načelnik generalnega štaba Conrad pl. Hetzendorf bo imenovan armadnim nadzornikom.

Ogrsko-hrvatski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 1. Naučni minister grof Zichy je predložil zakonski načrt glede ustanovitve vseučilišč v Požunu in Debrecinu. (Eljen-klici). Nato je pričela zbornica razpravljati proračun trgovinskega ministrstva.

Zagrebski monstre proces končan.

Vsi obtoženci oproščeni.

ZAGREB 1. Kakor znano, se je te dni vršil tu senzacionalen proces proti 24 obtožencem, med njimi 2 ženskama, enemu 14-letnemu dečku in 70-letnemu starčku, vsem iz Ribnika ob kranjski meji.

V Ribniku so se namreč pojavljali vsako toliko časa požarji, da je bilo ljudstvo že naravnost obupano. Vse je iskalo požigalca. Nekega dne, ko je zopet gorelo, najdejo nekoga tuja, ki se jim je del sumljiv, da je on požigalec. Prijeli so ga, a pobegnil jim je čez Kolpo na Kranjsko, odkoder ga je razjarjena množica privlekla zopet nazaj na Hrvaško. Seveda ni množica v svoji razburjenosti poznala nikake meje, tolkli so po njem, kolikor so mogli in končno so ga sežgali na grmadi.

Tujec je bil neki češki krtačar Tuhaneč, ki je zastoj zagotavljal ljudi, da je nedolžen.

Orožniki so aretirali 24 oseb, in te dni se je vršila proti njim obravnava v Zagrebu. Obtoženci so priznali svoj čin, poudarjali so pa, da je bila cela vas že naravnost obupana vsled vedno se ponavljajočih po-

ostalih, „nimata torej več vzroka, zakaj bi se sovražili med seboj“.

Sedaj je namignil Tomašević vojvodi, naj pristopi bližje.

„No, striče!“ ga je vprašal, „kdaj nameravaš odjahati?“

„Se to uro bi se podal na pot“, je odgovoril, „če bi —“

Ni dogovoril; samo njegov pogled se je proseče vstavil pri krasni Kosarevni; in polilo se je lice kraljevske vdove z močno rdečico.

Vojakcija se je nasmehnila, rekši:

„Iz grobega blaga ste tkani vi moške; tajnosti srca se izdajajo samo s svitom očes, in vi hočete, da se z groblimi besedami oskruni dvozvok narodnih uš; prej ne razumete, ne verujete.“

Kajlica vdova ji je z roko zakrila usta.

„Ah! Tako je torej!“ so pritrjevali dvorjani z glavami, čudeč se, da jim je tako na enkrat padla mrena z očes. „Glejte! Kako hitro je našla nadomestila in pogrebne sveče za prvega moža še niti niso dogorele. Kdo bi bil mislil kaj takega?“

Nekateri so krčili ramena, kakor bi hoteli reči: „Mi smo to slutili že davno!“

„Ali si čul, striče?“ je Tomašević z nasmehom vprašal vojvodo.

„Se to uro bom na potu, kralj moj“, je rekel ta radostno; „zvezda blagega upanja bo moja spremljevalka, in predno se povrnem, dogori vsa pogrebna luč, potem —“

PODLISTEK.

Jug.

Historičen roman. — Spisal Prokop Chocholoušek. Poslovenil H. V.

„Moj Bog!“ je vskliknil vojvoda z vnemo, padši ji pred noge, „torej nisem popolnoma zavržen v tvoji naklonjenosti, in tvoje srce še vedno hrani spomine na minele dneve, dneve blaženih nad? Kako srečen sem, srečnejši, nego sem menil! Aj, v tem trenutku se mi zdi, kakor bi bila leta mojega ločenja od tebe samo krute sanje, kakor bi se ne bilo dosedaj nič spremenilo, in — ah, Katarina, ali se spominjaš onega dne! Bilo je v spomladanskem času; kakor sedaj, se je solnce nagibalo k zatonu, in njegova zarja je poljubljala tvoje lice; vetrič je šumel v drevju in je stresal cvet ter ga nosil po vrtu tvojega očeta; stala sva skupaj pod orehom. „Predno dozori sad tega drevesa,“ sem dejal, „te odvedem tvojemu očetu na svoj grad.“ „In ti, Katarina!“ — prijel jo je za roko in je ni več izpustil, „ti si sklonila glavo na moje prsi, in porudečila si bolj, nego večerna zarja ter si šepetala: „Pojdem s teboj, saj te ljubim!“ Toda sad je dozorel, dozorel je parkrat od one dobe; seveda si ti zapustila očetovski grad, toda kakor kraljica; in jaz sem ostal sam

s svojimi spomini, s svojo bolestjo, da-si nisem nikdar pozabil tvojih besed: jaz te ljubim!“

Tiho so tekale solze po licih kraljevske vdove; izvivši svojo roko iz vojvodovih, je dejala, sileč se k pogumnosti: „Ne tako, Radič! Ne govori tako z menoj, še gori pogrebna luč za mojega moža, in molitev menihov za njegovo dušo se še odbija od obokov cerkve, — in ti že govoriš o ljubezni do mene, do vdove svojega kralja? Upala sem, da boš imel več obzira do mene, več spoštovanja do samega sebe; bodi z Bogom, vojvoda, jaz ne smem poslušati tvojih besed, ne smem biti s teboj na samem. Ti si mož, v dejanjih najdeš pozabljenje, tvoja usoda je srečnejša nego moja; pozabi, Radič! Kar je bilo, se ne vrne nikdar več!“

Njen glas, spočetka strog, je zadobival pri vsaki besedi večjo lagodnost in proti koncu je bil tako nežen kakor v ljubavnem šepetu. Hitro se je obrnila od njega ter je odhitela naglo nazaj proti samostanskim zgradbam.

„Katarina!“ je klical vojvoda za njo, sklepajoč proseče roki, „ali ne pošlješ niti enega žarka upanja v noč mojega srca? Ali naj poginem v obupu?“

Kosarevna se je ustavila ter je, obrnivši se proti njemu, namignila z roko v slovo, a on je videl, kako ji solze teko po licu.

„Ona te ljubi!“ je vriskal vojvoda, ko

mu je zginila kraljica izpred oči, „še se bom topil v posvetnem razkošju, saj me ljubi!“

Pogrebna gostija se je že končala. Po veliki samostanski obednici so se sprehajali junaki, ob straneh so stale devojke in gospe, s katerimi so govorili junaki tiho, resno, kakor se spodobi v tem trenutku; nikaka šala ni izvajljala smehljaja na lepem licu; ne spodobilo bi se, ne bilo bi dostojno v navzočnosti kralja-sina in kraljeve vdove.

Tamkaj v prizidku okna so bili zbrani Tomašević, kraljeva vdova in vojaščani; malo dalje jo stal vojvoda Radič, pazno poslušajoč razgovor kraljevskih oseb. Gotovo govore o njem, kajti čisto kažejo nanj. Vojvodi so kar gorela lica od radosti; tudi kraljeva vdova je včasih pordela, ko je Vojakcija marljivo govorila žnjo.

Kaka sprememba se je izvršila od jutra s kraljevo materjo! Vsi so opažali to in zmajali z glavami v začudenju. Zjutraj oni pogledi, polni sovraštva, s katerim je zrla Vojakcija na kraljevo vdovo, ki jo je bila pregnala od dvora svojega moža; in sedaj ta hvaležni nasmeh, ta spoštljivost, s katero se razgovarja s kraljico in s svojo davno tekmovalko. In ta, kako se je zjutraj tresla ob vsakem pogledu Vojakcije, kakor ptiček ob pogledu na kačo ropotačo, in sedaj se zaupno sklanja h Vojakciji in polaga pri-jateljasko svojo roko v njene.

„Kralj Stefan je mrtev“, so govorili oni, ki so si domnevali, da so pametnejši od

žarjev. Sodišče se ni moglo prepričati o krivdi obtožencev in je oprostilo vse, utemeljujoč svojo razsodbo s tem, da so obtoženci delali pod neodoljivim pritiskom, da so jih požarji zbegali popolnoma. In ko so zasačili dozdevnega požigalca, se v veliki razburjenosti niso zavedali, kaj delajo.

Poslušalstvo je sprejelo razsodbo z velikim odobravanjem in je čestitalo oproščencem, katere je sodišče takoj izpustilo na svobodo.

Dunaj 1. Poveljnik vojne mornarice admiral Montecuccoli se je povrnil na Dunaj.

Dunaj 1. Cesar je danes predpoludne vsprejel v posebnih avdijencah novoime-

novana kardinala, olomuškega knez nadškofa dr. Bauerja in dunajskega knez nadškofa dr. Nagla.

Varšava 1. (Petr. brz. ag.) Ker so tukaj pričeli črkostavci štrajkati, ni razum uradnega dnevnika izšel noben list.

Cernovice 1. Pomožni ravnatelj dež. uradov Konstantin Zenta, ki je vodil blagajno tukajšnjega Rdečega križa, je bil aretiran radi poverljivega druženega premoženja v znesku 60.000 K.

Lizbona 30. nov. Včeraj se je ob velikem navalu pričela kazenska razprava proti več osebam, izlasti iz Oporta, ki so obtožene, da so se udeležile zarote proti republikli.

Italijansko-turška vojna

Boji v Tripolisu.

CARIGRAD 1. Iz Tripolisa sta došli dva uradni brzojavki, ki pravita, da je italijanska ofenziva dne 28. nov. bila pri Hasr el Husseinu odbita. Boj nadaljuje na vsej črti. Med glavnimi kraji bojišča je uvedena redna poročevalna služba.

CARIGRAD 1. Nehat bej javlja: Prisiljeni smo umakniti se pred sovražnikovo premočjo ter prepustiti Italijanom prostor do puščave.

LONDON 1. Glasom vesti v listih so se pri Beyhoghju in Darni vršili hudi boji, v katerih je na obeh straneh padlo 1500 mož.

Vojni troški.

MILAN 1. Vojni troški znašajo danes po pet milijonov lir na dan, ker treba vzdrževati 100.000 vojakov.

Domače vesti.

„Društvo jugoslov. žel. uradnikov“ sklicuje za danes, ob 8. uri zvečer v društveni sobi izredno odborovo sejo. Predmet: **„Parlamentarna akcija“**. Gospodje člani osrednjega odbora so naprošeni, da pridejo gotovo.

Kaj je s podatki o vladni reviziji ljudskega štetja? Prejeli smo: Gospod urednik! Dovolite mi to vprašanje! Toliko truda je stalo, predno se je došlo do tega, da se je vlada odločila za revizijo magistratovih kaznivih mahinacij. Sedaj pa, ko je revizija že davno končana, nam vlada pridruže rezultat iste. Zakaj? Naši ljudje so vznemirjeni, ker se boje, da so se odkrile take lumparije in v taki meri, da si jih vlada ne upa obelodaniti. Slovenska javnost se razburja na tem, in zahteva odločno v imenu pravice in civilizacije, naj se obelodani vse potvore in nesramnosti, ki so jih zakrivali izvrševatelji ljudskega štetja. Vlada nam je ta odgovor dolžna! Po svojem zastopniku nam je pred mesecem v javni seji deželnega zbora povedala, da so magistratovi uradniki falsificirali, potvarjali, goljufali. Vlada, ki je dolžna čuvati nad delovanjem magistratov, nam je sedaj dolžna povedati, da-li je poskrbela ali ne za to, da so se nam te prizadete krivice vsej deloma poravnale.

Naša zavednost, naša življenska sila in naše neomajno prepričanje, da bomo se za svojo narodno stvar, se borimo za sveto stvar, ki mora zmagati, so večji in močnejši nego vse mahinacije in falsifikacije, katere si bodi oblasti, toda mi se zavedamo tudi svojih pravic in kakor izliv teh pravic zveni naša zahteva: ven z rezultati o reviziji ljudskega štetja!

Veliki dobroteljni koncert. Vabila za ta koncert, ki se bo vršil prihodnji teden, so se že začela razpošiljati. Ker pa je možno, da kdo ne dobi vabila, prosimo, da nam to blagohotno oporoti.

Na to dobroteljno prireditve je vabljen vsakdo, tudi ako ni prejel vabila. Saj komur je mar naša slovenska mladina, ta gotovo pohiti dne 7. dec. v „Nar. dom“, kjer se bo vršila prva velika dobroteljna prireditve.

Nekaterim vabilom so se pridejale tudi vstopnice in obenem položnice „Trgovsko obrtne zadruge“. Prosimo, da bi se tem potom vplačevalo dopolne vstopnice. — Upamo, da ne bo nikogar med nami, ki ne bi vsprejel naše prošnje ter pomagal revnim slovenskim dijakom v njihovi bedi.

Le pogledimo naše nasprotnike, s kako požrtvovalnostjo in v kaki meri tekmujejo ravno sedaj med sabo z darovi, namenjenimi za bojne kraje.

Od priprostega delavca do mogočnega bogatina — nikdo noče zaostati. V kratkem času so nabrali že tisoče.

In mi? Pokažimo dne 7. dec., da nam je na srcu naša borna slov. mladina, ki je ne smemo in nočemo zapustiti v njenem težkem boju za obstanek.

Zanimiva reminiscenca. Kar je doživel te dni v zbornici poslancev justični minister Hochenburger radi rabe ustavnega pojma „Deutsch-Böhmen“, vzetega iz nemško-radikalnega leksikona, je bilo sicer res zelo neprijetno, ali zaslužno. Minister, ki sedi v svetlovalstvu krone, in še celo pravosodni minister, ki je prvi poklican, da čuva zakone in pravico, prisvaja pojme, ki so v direktnem nasprotju s ustanovnimi zakoni in ustavo države — tak minister res ne sodi na tako mesto. In če je kaj opravičenega, je to gotovo ogorčenje proti ministru, ki v svoji narodni jednostranosti razpalja itak že razpaljene duhove v tej narodnostno tako mnogolični državi ter stavlja s tem ves parlamentarizem v nevarnost.

Somišljeniki gospoda Hochenburgerja so seveda iz sebe in nemškonalnacionalni listi bljuvajo ogenj in žveplo na češke poslance, ker so tako temeljito posvetili temu čudnemu ministru. Kakor vedno, se seveda nahajajo zgraja znana „Neue Freie Presse“. Oznaka Čehe kakor ubijalce parlamentarizma in meni, da so se razmere v zbornici razvile že tako daleč, da bo treba pošiljati tja notri — vojne poročevalce.

Oj hinavci! Kakor da niso Nemci že že opetovano vpizarjali še hujih prizorov in nasilstev! Naj jim osvežimo malce spomin in oživimo zanimivo reminiscenco, ki

govori, da se je že nekoč dogodilo nekemu ministru nekaj enacega, kakor sedaj gospodu Hochenburgerju od strani čeških poslancev. Razlika je le ta, da se je pravosodni minister, ki je moral tedaj bežati iz zbornice, imenoval Gleispach, a nagnali so ga nemški poslanci, na čelu jim — sedaj pride naj-interesantnejše — sedanji pravosodni minister Hochenburger!!

Ali ni interesantno to! Ironija usode uganja včasih čudne špase. Vsekako pa nimajo Nemci nikakega vzroka za zgražanje radi nezgode, ki se je dogodila gospodu Hochenburgerju: vrača se jim le, kar so posojali!

Slovenka, ki psuje s ščavi! V ulici Lloyd št. 3. bivajo tri slovenske rodbine na istem hodniku. Ali ena njih hoče biti italijanka. Neka Jospina Opara, doma od neke iz kanalskih hribov, žali drugi dve rodbini s ščavi. Tudi nje 13-letna hčerka zmerja Slovence s ščavi in se ponaša, da so oni — Italijani.

Iv vendar niso Italijani in ne bodo nikoli, ker so plod slovenske zemlje. Pač pa so nekaj drugega, kar označamo mi z izdajstvom na svoji lastni krvi. To naj si zapomnijo Italijani iz — kanalskih hribov.

Pozor slovenski in hrvaški delavci! Prejeli smo: Uverili smo se, da je v Trstu še mnogo naših delavcev, ki niso še organizirani v nobenem društvu. Zato tudi ne poznajo svojih slovenskih tovarišev. Ker niso z drugimi našimi delavci v nikalnih stikih, zapuščajo svojo narodnost ter padajo sovražnikom v roke. Da bi kolikor le možno pomagali temu zlu, smo se nekateri odločili, da tudi za letošnjo zimsko sezono ustanovimo poseben zabavno-poučen klub.

V ta namen vas pozivljamo na sestanek, ki se bo vršil danes v soboto, dne 2. dec. ob 8. uri zvečer v slovenski gostilni „Mesto Ljubljana“ v ulici Giulia št. 15, nasproti javnemu vrtu. Nadejamo se obile udeležbe od strani naših delavcev. Sklicatelj: —

Otroški vrtec v Vrdelci priredi Miklavžev večer jutri v nedeljo 3. decembra ob 5. uri popoldne v prostorih „Gospodarskega društva“ v Vrdelci. — Vspored: 1. S. Gregorčič: „V pepelnici noči“, deklamuje Mar. Gomizel. 2. Igra: „Medved snubač“.

„Miklavžev večer“ tržašk. „Sokola“ se vrši, kakor že javljeno, danes zvečer v veliki dvorani „Narodnega doma“. Na ta večer, ki se bo vršil pri pogrnjenih mizah, so tem potom vabljeni vsi prijatelji „Sokola“ in prisrčne zabave.

Sokolske zabavne prireditve so radi svoje prisrčnosti našemu občinstvu že tako priljubljene, da zanje reklame sploh ni potreba, zato le s tega mesta opozarjamo vse ljubitelje lepe domače zabave, naj nikar ne zamude vdeležiti se današnjega „Miklavževega večera“.

Veselični odsek „Sokola“ nas naproša, opozoriti še enkrat darovalce, naj isti dopolne darove pravočasno in z natančnim naslovom vratarici „Narodnega doma“ gospej Bičkovi, da ne bo ob poznejši uri sitnosti s prenašanjem darov.

Naši delavci v tujini. Iz Baraiglj v Švici smo prejeli: Tu delajo predor. Na tem delu je zaposlenih tudi mnogo primorskih Slovencev. Zaslužek je od 5 K višje in dela se v predoru previdneje nego v Avstriji. Ali kakor povsod, je tudi tu Italijanov, ki se odlikujejo med vsemi s svojo nestrpnostjo in širokoustnostjo. Neki predelavec Italijan ravnja z delavci tako, kakor italijanski vojaki z Arabci v Tripolisu. Brezsrčnost in hinavstvo krasita tega človeka. Zato je že več delavcev odpotovalo od tukaj v Francijo. Ta človek odteguje delavcem zaslužek in živi v domišljaji, da je kak inženir. Italijan je že povsod tak: kjer prihaja le kolikoli do moči, te trpinči, ako se puščaš, kakor se n. pr. Makedonci. Ali, če ne odneha, hočemo še obračunati z njim.

Zavod sv. Nikolaja ima gotovo tudi del zaslug, da se slovenstvo v Trstu tako lepo razvija. Dekleta, služkinje, gojenke zavoda so se tu navdušile in zavedle, da so Slovenke. In mnogo njih, ki so se omožile, so zavedne slovenske žene in matere. Zato je dolžnost Slovencev, da podpirajo zavod ter prihite jutri v prostore N. D. O., ul. Sv. Franciška št. 2, kjer se priredi šaloigro „Šivilja“.

Našim otrokom za Miklavža. Bližata se sv. Miklavž in božič. Pri tej priliki iznova priporočamo kakor najprimernejše darilo za naše otroke lepo ilustrirano knjigo „Modri Janko“, ki jo je izdalo „deželno pomožno društvo za božne na pljučih“. Knjiga nam v krasnih verzih in pestrih slikah predčuje najvažnejše pouke o higieni in o lepem vedenju ter tako spaja prijetno s koristnim. Lepo doneče Funtkove kitice ne gredo otrokom iz spomina, njih oko pa se ne more ločiti od slik, ki nam s prisrčno komiko predstavljajo različne otroške razvade in njih škodljive posledice. Knjigo je za ceno 2 K 40 stot. dobiti po vseh knjigarnah.

Društvo „Ljudski oder“. V ponedeljek, dne 4. t. m. ob 8.30 zvečer bo v „Delavskem domu“ predaval g. Etbin Kristan o predmetu: **„Kitajska revolucija“**. Vstopnina 20 stotink.

„Zveza jugoslovanskih železničarjev“ v Trstu naznanja vsem železničarjem, da se vrši v ponedeljek, dne 4. decembra t. l. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih

Tržaški mestni svet.

Socijalisti za „Lego Nazionale“ in proti družbi Sv. Cirila in Metoda.

Župan je otvoril sejo ob 7.45 zvečer ter je potem, ko je bil prečitan zapisnik zadnje seje, podal besedo svet. Cernutzu, da nadaljuje v zadnji seji pretrgani govor glede podpore v znesku 2000 K za šolo za pomorske strojnike. Ob enem je predlagal dostavek, s katerim se pozivlja vlado, da otvori že s prihodnjim šolskim letom tako šolo. Svet. Braidotti je dokazoval pomankljivost državne obitne šole, predlaga, da se figurativno najemščino za obrtno šolo povzra za 16.000 K ter izjavlja, da bo glasoval za predlog svet. Cernutza.

Svet. dr. Wilfan je proti predlogu svet. Cernutza, ker ne kaže stavljanje svoto v proračun, dokler se ne ve, kaj misli vlada, katere dolžnost bi bila, da osnuje tako šolo. Vlada je glede italijanskega obrtnega šolstva storila dovolj in govorniku se ne vidi oporotno, da bi mestni svet glasoval kako svoto, dokler se ne ve, da je vlada pripravljena otvoriti tako šolo. Govornik bo glasoval za platonični del predloga svet. Cernutza, glasoval bo pa proti predlagani svoti. Pri glasovanju je padel toliko predlog svet. Cernutza, kolikor oni svet. Braidottijeva.

Prešlo se je nato na razpravljanje o prispevkih občine v razne namene. Pri prispevku v znesku 15.000 K, katerega predlaga magistrat za podporo „Lego Nazionale“ se je oglašil za besedo

svet. dr. Wilfan, ki je rekel, da s kratkimi besedami opraviči svoje glasovanje proti tej postavki. Govornik je sicer prepričan, da njegove besede ne bodo prepričale večine, a nadeja se vseeno, da iste ne ostanejo brez uspeha, ker resnica mora končno zmagati. Zato pa treba zopet in zopet govoriti. Govornik se obrne pred vsem proti očitjanju, da tržaški Slovenci v svojih zahtevah ne znajo ohraniti one zmernosti, kakor jo kažejo Čehi na Dunaju. A položaj tržaških Slovencev je povsem drugi nego položaj Čehov na Dunaju. Dunajski Čehi žive v mestu, ki je po svojem bistvu nemško, dočim žive tržaški Slovenci v mestu, ki je vzraslo na slovenskih tleh. (Hrup, nemir. Razni mejklici, med katerimi se posebno odlikuje svet. dr. D'Osma).

Zdi se mi, je nadaljeval dr. Wilfan, da je krič dr. D'Osma neopravičen in ne na mestu. Ni mogoče tajiti, da je ta današnji Trst zgrajen na slovenski zemlji. Če se govori, da smo mi importirani, potem mora govornik opozoriti, da sestoji prebivalstvo tega mesta po veliki večini iz takih, katerih predniki so bili importirani Slovenci. A tudi mesto samo je zrastle na zemlji, katero so obdelovali slovenski kmetje.

Govornik prehaja potem na „Lego Nazionale“ ter pravi, da se hoče pečati z vprašanjem, če je ta družba vredna podpore občine. On ne more zahtevati od ljudi, da bi bili bolji nego so, mora pa protestirati, da se hoče dati tej raznarodovalni družbi 15.000 kron iz občinskih sredstev. (Klici: Še premalo je!) Res, da je malo, če to sodite kot zasebniki, a je preveč, če se stvar sodi s stališča cele občine in vseh občanarjev. Delovanje „Lego Nazionale“ je pravično v Trentinu, kjer snuje italijanske šole ob nemško-italijanski meji, da obvaruje italijanske otroke pred ponemčenjem. Nasprotno pa vrši „Lega Nazionale“ v pokrajinah ob Adriji raznarodovalno delo slovenskih otrok. Govornik dokazuje, da so simpatije trentinskih poslancev v parlamentu na naši strani. (Klici: Ker vas ne poznajo!) ne zato, ker nas ne poznajo, temveč zato, ker priznavajo, da je naša stvar pravična in ker dobro poznajo Nemce. Šole „Lego Nazionale“ obiskujejo slovenski otroci, ki se tam raznarodujejo, dočim obiskuje šole družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu 1538 otrok in pet otroških vrtecev, ki jih družba vzdržuje, 470 otrok. Vsi ti otroci so Slovenci. Morete se o tem prepričati (svet. D'Osma: Ne delamo invazij! Smeh. Klici: Ko gredo v šolo, govore italijanski med seboj).

Govornik predlaga, naj se uvede preiskavo, da so ti otroci res sami Slovenci. (Klici: Tudi regnikoli so vmes!) Da, tudi med regnikoli so Slovenci, kakor oni, ki je rojen v Črnicah v Italiji, a so ga magistratni organi napravili za avstrijskega podanika s tem, da so napravili iz italijanskih Črnic vipavske Černice in iz italijanskega podanika brez občevalnega jezika avstrijskega podanika z italijanskim občevalnim jezikom. Ta mč je potem, ko je bil o priliki vladne

revizije pozvan na sekcijo za revizijo, izjavil, da on kot italijanski podanik ni navedel nikakega občevalnega jezika, da je pa sicer rodo Slovenec.

Govornik povdarja potem, da bi bila dolžnost občine subvencionirati tudi Družbo sv. Cirila in Metoda. Za slučaj, da večina vsprejme predlagano podporo za „Lego Nazionale“, predlaga on enako svoto za Družbo sv. Cirila in Metoda. (Začudenje.) Če se gospodom vidi ta svota previsoka, je on zadovoljen vsprejeti tudi 5000 kron.

Svet. dr. Brochi razburjen odgovarja na dr. Wilfanovo trditev, da leži Trst na slovenski zemlji. Pravi, da govore beneški levi in rimski orli na zgodovinskih stavbah tržaškega mesta o narodni zgodovini istega. Govori z veliko indignacijo o Kranjcih, ki prihajajo v Trst, ter pravi, da misli, da če občina žrtvuje 300.000 kron za šole v pasivni okolici, si more pač dovoliti tudi luksuz za lastne šole in 15.000 kron subvencije za „Lego Nazionale“.

Svet. dr. Wilfan pravi, da razume razburjenje dr. Brochi-ja. Če je govornik rekel, da leži Trst na slovenski zemlji, je s tem le potrdil geografično in etnografično resnico. Če govori dr. Brochi o romanski in latinski kontinuiteti teh krajev, mora govornik ugotoviti, da je ta kontinuiteta le idealna in ne realna. Svet. dr. Brochi je stisnil zobe in pesti, da bi stem bolj pokazal svoje zaničevanje za „kranjski“ jezik. Govornik dokazuje, da je ime slovenski zgodovinski in ne datira še-le iz najnovije dobe, kakor bi hotel to dokazati dr. Brochi. Mi vsi Jugoslovani govorimo eden in isti jezik in med te spadajo tudi Črnogorci, a kdo je doma iz Črnogore, zna tudi špostovani dr. Brochi. Če Italijani importirajo v Trst svoje rojake ne le iz bližnjih mest Istre, temveč tudi iz kraljevstva in Kalabrije, in če ti postajajo sinovi tega mesta, potem imajo to temveč pravico oni, ki stanujejo v neposredni bližini tega mesta. Dokler importirate vi sami ne le po suhem, temveč tudi po morju, nimate pravice govoriti o importiranih. To tem manj, ker prihajajo naši ljudje sem vsled naravnega dotoka, dočim, vi uvažate sem v svrhu umetnega povspeshevanja tržaškega italijanstva ljudi iz kraljevine Italije, jih nameščate pri občinskih podjetjih, dočim morajo domačini, okolčani, ki so pripadniki te občine, umirati lakote.

Glede trditve dr. Brochi-ja, da je okolica pasivna, govornik navedenim številkam ne more verovati, ker magistratnim računom od ljudskega štetja ne zaupa. Sicer pa če je okolica pasivna, je temu lahko pomagati. Ločimo se! (Svet. D'Osma: Slabo za vas!)

Govornik nadaljuje: „Timeo Danaos et dona ferentes! Fakt je, da smo mi že opetovano predlagali, da se okolico loči od mesta, pa da vi na ta predlog niste pristali. Sicer je pa nedemokratsko govoriti o pasivnosti, kakor to govore vedno Nemci glede Istre, Dalmacije in Bukovine.“

Svet. dr. Puecher: Gospodje! Mir z vami! (Smeh). Govornik dokazuje na dolgo in široko, da so vsi nacionalizmi enaki.

Povdarja, da bi bil potreben sporazum med obema narodoma na razlagi pravičnosti. Ali ta pojem pravičnosti razumeva vsak nacionalizem le tam kjer je v manjšini, dočim ga ne razume tam, kjer je v večini. Govornik priznava, da napravljajo po dr. Wilfanu navedene številke slovenskih otrok, ki obiskujejo šole družbe Sv. Cirila in Metoda, utis, in on priznava opravičenost zahteve, da občina poskrbi za slovenski pouk teh otrok. Društvo „Lega Nazionale“ se mu vidi potrebno, zato bo glasoval za predlagano podporo, za podporo družbi sv. Cirila in Metoda bo glasoval, ko bo dr. Wilfan dosegal pri slovenskih občilih, da bodo glasovale za podporo „Lega Nazionale“.

Pri glasovanju je bil predlog magistrata za podporo 15.000 K „Legi Nazionale“ vsprejet z vsemi proti glasovom slovenskih svetovalcev. Predlog za podporo družbe sv. Cirila in Metoda je dobil samo glasove Slovencev.

Bilo je ura 10.30; župan je izjavil, da zaključuje javno sejo ter prosil svetovalce, naj ostanejo še v zbornici za kratko tajno sejo.

ulica Sv. Frančiška št. 2, I. nadstropje
javen shod s sledečim dnevnim redom:
1. Poročilo o sedanjem stanju železničarskih
zahtev; 2. Volitev v personalno komisijo
c. kr. priv. južne in c. kr. državne železnice;
3. Razno. Odbor Z. J. Z.

Naše gledališče.

Jutri v nedeljo popoldne se ponovi ob
znižanih cenah slavno Vojnovičevo na-
rodno igró

„SMRT MAJKE JUGOVIČEV“,

eno najlepših del jugoslovanske dramatične
literature.

Zvečer v nedeljo se ponovi (zadnjič
zvečer) krasna Zellerjeva opereta

„PTIČAR“,

pri kateri sodeluje popolni vojaški orkester.

Ta predstava je izven abona-
menta.

Tržaška mala kronika.

Aretacija tatinske bande. Alojz Kav-
čič, star 19 let, iz Trsta, stanujoč pri sv.
Mariji Magdaleni Zgornji 353, je bil pred-
včerajšnjim aretiran, ker je prejšnjo noč s
pomočjo ponarejenih ključev vdrl v ljudsko
kuhinja v ulici Giuliani 25, kjer je ulomil
škrinjo in ukradel vso imovino, ki jo je na-
šel notri, namreč nič več in nič manj ko K
1.68 in raznih drobnarij, v skupni vrednosti
19 kron. Kavčič je znan vagabund. Po dol-
gem zaslišanju je priznal, da je izvršil v
poslednjih mesecih nešteto tatvin v raznih
gostilnah, štacunah in ljudskih kuhinjah. Pri
tem je imel razne pomagace, ki so bili vsi
aretirani. Ukradeno blago je hranil Ivan Kle-
berer, stanujoč v ulici Sapone 15, ki je svo-
jega sina, enega izmed aretiranih tatičev, sam
nagovarjal k zločinu.

Smrti padec. Hlevar Fran Fuk, star
53 let, stanujoč v Žavljah, je včeraj padel s
svisli. Padel je tako nesrečno, da si je strel
lobanjo. Bil je takoj mrtev.

Koledar in vreme. — Danes: Bi-
biana, muč. — Jutri: I. adventna nedelja.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne:
+ 12.5° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko:
Večinoma jasno. Hladno. Severno-vzhodni
vetrovi z različno silo.

Porotno sodišče.

Radi zločina poverjenja.

Včeraj je sedel na zatožni klopi pred
porotniki še ne 22-letni trgovski agent Ho-
racij Polesel, doma iz Trevisa v Italiji, ki je
bil obtožen zločina poverjenja.

Predsedoval je razpravi deželni sodnik
svetnik Minio, vopantia sta bila svet. baron
Faietoglia in dr. Spangla. Državno pravdnštvo
je zastopal namestnik državnega pravdnika
dr. Zumin, a pri mizi branitelj je sedel dr.
Pangrazi.

Glasom obtožnice je Horacij Polesel
poveveril svoto K 3422.55 na škodo tvrdke
Küchler & Co., pri kateri je bil v službi
kakor agent in obenem iztirjevalec. Tvrdka
Küchler & Co., ki kupčuje z droguerijami,
kolonijalijami itd., je poverjala obtožencu
tudi razne iztirjatve. Meseca septembra t. l.
je pa blagajnik tvrdke zapazil, da neka Vi-
ktorija Orlando dolguje več svoto denarja
za več zastarelih računov. Vprašali so Po-
lesela, kako da je s to stvarjo, a Polesel je
rekel, da je Viktorija Orlando obljubila v
kratkem poravnati svoj račun. Pričakovaje,
da Viktorija Orlando stori svojo dolžnost
je tvrdka Küchler & Co. sklenila, da ji na
da več blaga, dokler ne poravna stareg-
računa. In ravno onih dni je Viktorija Or-
lando naročila drugo blago. Ko je pa do-
znala, da je tvrdka Küchler noče več dati
blaga, dokler ne plača starih računov, se je
takoj oglašila in povedala, da je plačala vse
stare račune v roke Polesela ter tudi pred-
ložila od Polesela podpisane pobotnice. Bilo
je jasno, da je Polesel inkasiral denar ter
pridržal in porabil za se. Tvrdka Küchler je
na to uvedla preiskavo na lastno roko mej
svojimi odjemalci, a vspeh te preiskave je
bil, da je Polesel na ta način poveril
K 3422.55.

Treba povedati, da je bil Polesel v
službi tvrdke Küchler od meseca maja 1910,
torej komaj 16 mesecev, ter da je imel K
100 mesečne plače in 20% provizije — da
je torej dobival 130 do 140 K mesečno.

Po prečitani obtožnici je predsednik
prišel zaslišavati obtoženca.

Ta, ki je — kakor že rečeno — reg-
nikolo iz Trevisa, je ihte in jokaje priznal,
da je vse res, kar trdi obtožnica. Imel je že
poprej dolgove; njegova ljubica mu je ro-
dila hčerko; moral je potem skrbeti ne le
za ljubico, ampak tudi za hčerko. Ker ima
stariše, pri katerih živi, je moral dajati do-
mov K 60 na mesec, a ljubici K 50: njemu
ni ostajalo skoraj nič, ali mu je pa še zmanj-
kavalo. Vendar je začel obiskovati razne
javne lokale, razne „Café Chantants“. A tu
je trebalo denarja. Pri tem obiskovanju raz-
nih javnih lokalov je pa še nalezl neko
grdo bolezen: in tedaj je trebalo denarja še
več. Iskreno se kesa svojega početja!

Po zaslišanju obtoženca je predsednik
pozval pričo Jurija Küchlerja, ki je glavni
lastnik oškodovane tvrdke. Ta je izpovedal
kakor je povedano v obtožnici, a obenem
je rekel, da ne zahteva nikake odškodnine
ter da odpušča obtožencu.

Bili so zaslišani kakor priče še Artur
Škrilj, blagajnik tvrdke Küchler, ki je po-
vedal, kako je prišel na sled poverjenju,
in pa Viktorija Orlando in Marij Ferlin, oba
odjemalca tvrdke Küchler.

Ko so bili zatem prečitani razni spisi,
je sodišče stavilo porotnikom eno samo
vprašanje: da-li je obtoženec Polesel kriv
poverjenja v znesku več nego 2000 K.

Govorila sta na to zastopnik držav-
nega pravdnštva in branitelj dr. Pangrazi,
na kar je predsednik deželni sodnik svetnik
Minio, kakor je njemu navada, jasno in
krasno reasumiral vse, kar se je doznalo na
razpravi.

Porotniki so se na to vmaknili v svojo
posvetovalnico, a so se kmalu povrnil v
dvorano, kjer je njih načelnik proglasil pra-
vovek, s katerim so porotniki na stavljeno
jim vprašanje odgovorili s 7 ne in 5 da.
Vsled tega je moralo sodišče Horacija Po-
lesel oprostiti obtožbe.

Danes se je imela vršiti razprava proti
Rudolfu Pregarcu bivšemu odgovornemu
uredniku lista „Svoboda“ (glasilo NDO).
Ker je pa branitelj dr. Josip Mandić vložil
prigovor proti obtožnici in je sodišče temu
prigovoru ugodilo — kar se dogaja zelo
redko — je ta razprava odpadla za to za-
sedanje.

V ponedeljek, dne 4. t. m. se bo vr-
šila razprava proti Andreju Coslovichu, ki
je obtožen zločina umora.

Dne 5. t. m. bo razprava proti Josipu
Gabrovcu, ki je obtožen zločina ubojstva.
Obtožnica bo branil dr. Josip Mandić.

Dne 6. t. m. se ima vršiti razprava
proti dr. Edmundu Puecherju, katerega toži
zasebno Fran Valeri radi žaljenja časti po-
tom tiska. Ne vemo pa, kdo bo obtoženca
branil; obtoženec dr. Puecher je sicer od-
vetnik in izvrsten penalist, vendar mora —
kakor obtoženec — pred porotniki imeti
svojega branitelja.

Dne 7. t. m. prične razprava, za ka-
tero sta določena dva dneva: in sicer proti
Andreju Jug, ki je obtožen zločina uradnega
poverjenja. Branil bo obtoženca dr. Josip
Mandić.

Dne 9. t. m. se pa zaključí sedanje za-
sedanje porotnega sodišča z razpravo proti
Heleni Zic, ki je obtožena zločina posku-
šenega umora.

Danes se vrši na deželnem sodišču raz-
prava proti Dragomiru Lucatello in Mihaelu
Bohuslavcu, ki sta obtožena, da sta ukradla
yacht „Rusalka“, ki je bila last „Češkega
kluba“. Lucatella bo branil odv. dr. Pin-
cherle, a Bohuslavca dr. Josip Mandić.

Književnost in umetnost.

Kaj nam bo nudil veliki dobrodelni
koncert? Po dolgem času pride zopet en-
krat v „Narodnem domu“ do proizvajanja
sinfonije; zato je potrebno, da si ogledamo
to muzikalno formo natančneje.

Sinfonija se imenuje v glasbi umetna
forma skladbe, ki sestoji navadno iz štirih
delov ali stavkov.

Prvi stavek ima navadno hiter tempo,
v katerem nastopajo dve glavni in nekatere
stranske teme. V izpeljavi teh tem ima kom-
ponist priliko pokazati svoje zmožnosti v
kontrapunktu in imitaciji.

V prejšnjih časih se je prvi del prvega
stavka navadno ponavljal, drugi malokdaj.
Drugi stavek ima večinoma počasen
tempo (adagio itd.) in služi komponistu, da
razvija melodijo. Na adagiu spoznavamo
velikega mojstra-komponista, ker se ne da
nič umetničiti?

Tretji stavek je menuet ali pa scherzo
z enim ali dvem trilo, eventuelno tudi codo.
Četrti stavek ima zopet hiter tempo,
v katerem obdeluje komponist nekaj naspro-
tujočih si tem. Finale ima velikokrat formo
ronda ali pa varijacije.

Ustanovitelj simfonične forme je Josip
Haydn (1730—1908); razširil jo je Mozart
(v instrumentaciji), v Bethovenu je pa do-
segla višek. Peta Bethovenova sinfonijska
je za največje sinfonično delo.

Nar. del. organizacija.

Vsled odborovega sklepa od 29. no-
vembra t. l., se naznanja, da se bodo pre-
jemali od danes naprej društveni prispevki
od členov šentjakobskega okrožja pri bla-
gajni skladišča konsumne zadruge. V Šked-
nju bo sprejemal udnično vsako soboto dru-
štveni blagajnik, tov. Žiberna, v društvenih
prostorih od 7. do 8. ure zvečer, pričeniš
z današnjim dnem.

Opozarjamo člane, naj zahtevajo pri
vplačevanju tedenskih prispevkov odgovarja-
joče kontrolne znamke, opremljene s pod-
pisom društvenega blagajnika, ker samo na
podlagi prilepljenih znamk v knjižici, se
bodo izplačevale pripadajoče podpore in
druge pristojbine.

**Skupina uslužbencev c. kr. glavnih
skladišč,** vabi vse delavce iz proste luke
na javni shod, ki se bo vršil jutri v nedeljo,
3. decembra t. l. ob 9. in pol uri dop. v
veliki dvorani NDO ul. sv. Frančiška št. 2.

Dnevni red:

1. Poročilo delegatov o vložitvi spo-
menice.
2. Poročilo g. drž. poslanca dr. O. Ry-
bača.
3. Slučajnosti.

Čevljarska zadruga v Mirnu pri Gorici. Prodajalna čevljev v Trstu, ul. Barriera vecchia 38.

Ima vedno v svoji zalogi bogato izbero vsakovrstnih
čevljev lastnega izdelka za vsaki stan. Toplo se pri-
poroča posebno Slovincem v mestu in okolici, da se
pridno poslužujejo domačih izdelkov naše zadruge.

SPREJEMAJO SE TUDI POPRAVE

Odlikovana pekarna in slaščičarna VINKO SKERK - TRST

Trikrat na dan svež kruh.

Prodaja vsakovrstnih biškotov, posebno za čaj
in bombonov. Sprejema naročila vsakovrstnih
tort, kroat in vse predmete za peči. Najfinjša
moka iz najboljših mlinov po najnižji ceni. Fina
inozemca vina in likeri v steklenicah. Bezplačna
postrežba na dom.

Kruh in slaščice se izdeluje igloničkim
električkim strojem

Kine-Bioskop „Idria“

v Skednju

— VSAKO NEDELJO —
nov interesanten program

Čistilo za snaženje čevljev

Zastopstva in zaloga:

Eugen Jurčev, Trst, ulica Acquedotto št. 9.
TELEFON 270/IV.

VELIKI KINEMATOGRAF „BELVEDERE“

TRST — ulica Belvedere štev. 10 — TRST

— V soboto 2. dec. in nedeljo 3. decembra: —

1. Šola na prostem, po naravi. - 2. Upor v Bedwoodu,
drama. - 3. Svatovanje v Madelsi, komična.

NB. V ponedeljek dne 4. decembra velika komična predstava, trajajoča eno uro.

All' Artigiano

Trst - ul. Arcata št. 9 (vokal ulice Sapone).

Izgotovljene obleke za moške.

Velika izbira močnih hlač, srajc itd. za delavce. — Jopiči z
astrahanskimi in kožubastimi ovratniki od kron 13 do 42.

Štejemo si v čast, obvestiti gg. stavbenike in stavbene podjetnike, da
preide s 1. januarjem prih. leta v našo režijo

tovarna apna „Clementineus Sagen“

(Baron Levetzow) - Rihenberg.

Nudimo lahko najboljši izdelek po primernih cenah in zagotavljam, da bo
postrežba točna in skrbna.

Visintini & Delich

Riva Grumola 2. - Tel. 14-86.

Zaloga cementa „Portland“ in rimskega, krede,
deske, cementnih cevi, čveterokotov itd. itd.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine =

Dr. J. Čermák V. Tuscher

zobozdravnik konces. zobni tehnik

... TRST ...

ulica della Caserma št. 13, II. n.

„Slavija“

vzu. zavarov. banka v Prazi

Rezervni fond K 53,758.285-24.

Izplačane odškodnine in kapitalije Kron

115,390.603 61.

Dividend se je doslej izpl. K 2,598 081-85.

Po velikosti druga vzajemna zavar. naše

države z vseskozi slov.-narodno upravo.

Sprejema zavarovanja človeškega
življenja po najraznovrstnejih kombi-
nacijah pod tako ugodnimi pogoji,
kakor nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavar. na doživetje
in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Zavaruje poslopja in premičnine
proti požarnim škodam po najnižjih
cenah. Škode cenjuje takoj in naj-
kulantneje. Uživa najboljši sloves,
koder posluje.

Zavaruje tudi proti vlomom.

Dovoľuje iz čistega dobička iz-
datne podpore v narodne in občno-
koristne namene.

Glavni zastopnik v Trstu

V. CEGNAR, ul. Caserma 12, I.

TELEFON št. 21-47.

Angelo Valerio

tovarna kovčegov

Trst - ulica Scalinata št. 9 - Trst

Izvršujejo se tudi poprave, vse
po zelo nizkih cenah.

Delavci „Škedenjskih plavžev“ imajo danes ob 8. uri zvečer sestanek v prostorih „Gospodarskega društva“ v Škedenju.

Delavci „Stiskalnice olja“ („Spremitura olii“) imajo jutri ob 6. uri zvečer sestanek v prostorih NDO pri Sv. Jakobu.

Plesni odsek NDO priredi jutri plesni venček, ki bo trajal od 7. zveč. do polnoči.

„Miklavžev večer“ NDO. „Izobraževalni odsek NDO“ priredi dne 10. t. m. Miklavžev večer; ker se bodo na istem razdeljevala darila, se prosi naše rodoljube, da bi nam priskočili na pomoč; darila hvaležno vsprejema društveni uradnik ob uradnih urah.

DAROVI

— Za ljudsko knjižnico akad. fer. društva „Balkan“ v Rojanu je daroval g. Maurič 8 letnikov „Ljubljanskega Zvona“. — Srčna hvala!

— Popravek. Včerajšnji izkaz o darovih za magdalensko podružnico popravljamo na prošnjo v toliko, da g. Lavrenčič ni daroval 2 stotinki in torej tudi ni zahteval, naj se objavi.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

PALACE HOTEL EXCELSIOR. Danes koncert od 5. do polnoči.

Vesti iz Goriške.

x **Umrli** je nagloma M. Kozman, občezana lastnica nekdanje gostilne „Pri Groti“. Bilo jej je 60. let.

Iz **Gorice**. Z velikim veseljem pozdravljamo mi mestni Slovenci goriškega dopisnika „Edinosti“, ki nas je začel informirati o faliranem mestnem gospodarstvu laških mogotcev. Dolgo smo upali in čakali odrešenja, ali zama. Da bi Lahji za nas delali, je ironija. Da bi borba za „načelna naziranja“ nam gmotno koristila, to mnenje je varanje samega sebe. Ne od „naziranja“, ne od Lahov nimamo ničesar pričakovati, ampak edino od svojega dela in znoja, od našega umnega gospodarstva.

Le pogledimo naše tržaške brate, kako oni delajo! Ena tretjina jih je in imajo v mestnem svetu 12 zastopnikov, a mi goriški Slovenci, ki štejemo polovico prebivalcev, nimamo niti enega zastopnika v mestnem svetu!

Ne učimo se pasti lenobe od Lahov, ker s tem ne dosežemo svojega cilja. Ne kričimo samo tedaj, ko nam Lahji zabranjujejo kako našo slavnost, ampak bdimo in delajmo v enomer! — **Goriško mesto, naša prekrasna solnčna Gorica, mora postati narodno središče naše.** Ali ni to žalostno od nas, da se puščamo daviti z vedno rastočimi davki? Kake koristi imamo, mi Slovenci od teh davkov? Ali ni že sramotno od nas, da z našim denarjem vzgajajo janičarje, ki so najhujši naši sovražniki?

Lahji se spominjajo ob vsaki priliki na naše edino slovensko učiteljske v Primorski in zahtevajo premeščenje tega zavoda, čeprav dobro vedo, da nas je dobra polovica v samem mestu. Kako pa mi reagiramo proti tem bedastim protestom, kako zahtevamo svoje narodne postulate na vseh poljih? Mari imamo že vsega v obilici? Kje ima tramvajska družba tudi slovenske napise, kakor jih ima v Ljubljani pešica Nemcev. Ali ni žalostno, da ta družba prepoveduje govoriti slovensko s Slovenci? In ali ne vidimo, kako in kaj delajo Nemci, ti pri-seljenci, z nami?

Ne, dragi goriški rojaki, mestni Slovenci, tako ne sme iti dalje! Dovolj bodi naše potrpežljivosti, sužnosti, tlačanstva, izkoriščanja, dovolj bodi stiskanja z davčnimi kleščami za naše vratove, ker verjete nam, da mi ne moremo več dihati pod tem mestnim gospodarstvom, ki nas tira v pogubo. Dragi meščani! Zahtevajmo, da pride vladni komisar na mestni magistrat, da nas reši tega težkega davčnega vijaka. Slovenski meščani! Na složno delo Vas zovemo za našo srečnejšo bodočnost, za naše odrešenje. Slovenci naprej in navzgor!!

Goriški meščani.

x V **Vermeljano** so se začeli tamošnji Slovenci pridno gibati. Vas Vermeljan spada pod Ronke, pol. okraj Tržič. V zadnjih letih se je Vremeljan razširil proti Ronkam; vse polno lepih hiš in dvorcev je vzraslo ob lepi in široki glavni cesti, ki vodi od postaje v vas. Lastniki teh poslopij so v pretežni večini Lahji, vendar ne manjka tudi premožnih slovenskih družin. Le-teh je kakih 25. Šolobveznih šolskih otrok pa je okoli 50.

Človeka boli srce, ko vidi, da morajo vsi ti otroci v laško šolo v Ronke, ker seveda slovenske šole ni. Ni čudno, da otroci postajajo Lahji, ko morajo obiskovati laško šolo. Nujno potrebno je, da se organizira v tej občini skupen nastop slovenskih starih, ki naj zahtevajo ustanovitev slovenske ljudske šole, *glede na to, da je dano zakonito število šolobveznih otrok!*

Da se vzbudi narodna zavest, naj se ustanovi za prvi začetek vsaj čitalnica. Polagoma, s pomočjo čitalnice in s kako preprosto prireditvijo, se vzbudi zopet narodna zavest tudi takih občanov, ki so se na pol že vdali misli, da se Slovenci v tej občini morajo potujčiti. Nekaj navdušenih narodnih

delavcev je že na delu v tem smislu; naj se jim pridruži v Vermeljano in Ronkah čim prej vse, kar nosi slovensko ime!

Razne vesti.

Nove bosanske železnice. Bosansko-hercegovski deželni zbor je došla vladna predloga glede gradnje treh železniških črt na državne stroške in sicer: 1. iz Brčke preko Celiča z ene strani v Tuzlo, na drugi strani v Račac in Biellino; 2. iz Banjeluke v Jajce; 3. iz Novega v Bihač. Te zveze spojijo z monarhijo Tuzlo in Jajce bosansko-hercegovski železniške mreže, ki so bile doslej brez spojev.

Listnica uredništva.

Odboru učiteljskega društva za sežanski okraj. Doposlanega nam hektografičnega vabila nismo mogli natisniti, ker je nečitljiv.

Lepa meblirana sobica se odda pri slovenski družini, ul. Belvedere 30. I. nad. 2131

Išče se 14 letni deček kot pekovski vajenec. Farneto 11. 2132

Na prodaj so vrata, okna, hišna vrata, li-jaki, tlak, ograje itd. — Ulica Piccardi 18. 2133

Mleko naravno razpošilja na dom mlekarne „Nova Jork“ Donato Bramante 4. 2134

Išče se takoj voznika. Kenič, Rojan 23. 2135

Soba meblirana se odda. Ulica Capuano 14, III. nad. 2048

Prihika za novoporočence! Kompletne sobe z zmetnicami rabljena samo en mesec je na prodaj po konkurenčni ceni. Kerbler, trgovina s pohištvo, ulica Molin a vento 7. 2001

Velika zaloga istrskega refoška, ulica Olmo 3, pri Gregorju. Pošilja na dom od pet litrov dalje po 88 vin. liter. Gostilničarjem po dogovoru. 2011

Mala hišica v Kolonji blizu mesta, in več drugih posestev je na prodaj po ugodnih cenah. Oglasiti se je pri Grebencu, hišnemu upravitelju pri Tržaški posojilnici in hranilnici na trgu Caserma št. 2, I. nad. 2058

Squadrani & Buda urar, zlatar, delavica in trgova. Kupuje in prodaja zlato. Izvršajo vsakotero delo urarske in zlatarske stroke. Trst, ul. Scallinata št. 1. 2116

Sobica se odda. — Piazza Leonardo da Vinci št. 1, vrata 18. 2116

Mala stanovanja se oddajo v najem v Rojanu. Vpraša naj se v žganjarni via Geppa št. 16. 2070

Vinotoč briškega vina. Ulica S. Giacomo in Monte št. 11. 1988

Slovenske igralne karte prodajajo v Trstu: knjigarna J. Gorenjec, ul. Caserma 16., Gregor Zidar & C., Rocel 263, tobakarna Segolin, ulica Industria (Sv. Jakob) in v Sezani: Fran Stofla, trgovec. v Kozini: Ivan Dekleva. 1472

PO CENI -- NOVOST
--- ELEGANCA ---
AL GRAN MERCURIO
Trst, Piazza S. Giovanni št. 1.
Velika zaloga izgotovlj. oblek
za moške, otroke in otročice.

Podpisana se priporoča slavn. slovenskemu občinstvu, naj se posluži za

sv. Miklavža
v novi trgovini
igrač. - Velik izbor punčk.
Udana ANTONIJA RIEGER.
Ulica Sette Fontane 2
(Piazza Barriera)

Bogomil Pino
== urar in zlatar ==
Trst, ulica Vincenzo Bellini št. 13
nasproti cerkve sv. Antona novega
Bogat izbor ur
vsake vrste, kakor tudi nihanov, prstanov z dijamanti in brez dijamantov, ženske verižice, zlate in srebrne za moške, vse po konkurenčnih cenah.

Damski salon
za pranje glave, česanje in barvanje las, električno sušenje las, velik izbor lasuljarskih izdelkov, kodrov, pletenic, modernih podlag za frizure. Sprejemam vsakovrstna lasuljarska dela in jih izvršujem vestno in po zmerni ceni. Velik izbor dišav, lasnic in nakitov po nizki ceni. Priporoča se spoštovanim gospem za mnogobrojni obisk
A. ŠEBEK
Trst, ulica Giosue Carducci št. 9.
NB. SPREJMEJO SE DEKLICE V PODUK.

VABILO
ustanovni občni zbor
Narodne posojilnice in hranilnice
registrovane zadrage z omejenim jamstvom
— V TRSTU —
ki se vrši v nedeljo dne 17. decembra t. l. ob 10. uri popoldne
v dvorani „Narodne delavske organizacije“ ulica Sv. Franciška št. 2, II.

s sledečim dnevnim redom:
1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo o dosedanjem delovanju.
3. Volitev odbora in nadzornišva.
4. Raznosterosti. Pripravljalni odbor.

Posnetek iz pravil: Občni zbor sklepa veljavno, če je zastopanih najmanj 50 deležev. — V slučaju nezadostne udeležbe se vrši 14 dni pozneje drug občni zbor z istim dnevnim redom, ier sme sklepati brez ozira na število zastopanih deležev. Člane, ki se ne udeležijo osebno občnega zbora, smejo zastopati le zadrage. — Vsak zadragec sme pa zastopati le večjemu po tri odstotne člane. Člani, ki niso popolnoma vplačili vpisane deleže, nimajo volilne pravice. — Vabi se jih torej tudi tem potom, da čimprej doplačajo zaostanek.

Nikdar več v življenju
ne bo redke prilike, dobiti za samo 7 kron 50 vin. sledečo, krasno blagovno zbirko:
30 komadov 7 kron 50 vin.

1 reformna žepna ura, remontoir na sidro, dobro ideoča s 3-letnim jamstvom
1 verižica iz amerik. zlata
1 varstvena skatljica za uro, 2 prstana iz amerik. zlata
2 manšetna gumba, zlato
2 manšetna gumba, zlato
3 prsni gumbi (chemisets), zlato
3 prsni gumbi, zlato
1 kravati prijetalec iz niklja, zelo praktičen, 1 pat svinčnik, tudi kot privesek za verižico, 1 žepno ogledalo v etuiju, elegantno, 1 žepni glavnik
1 bluzna igla moderne oblike, 1 nikljasto držalo z 1 svinčnikom, 1 radirka, 1 eleganten notes, 1 cevka za cigare ali cigarete iz jantarja, 1 pepelnik, 1 de-arnica za krone in bankovce, 3 kom. dišečega toalet. mila. — Vseh 30 krasnih predmetov skupno z rem. uro na sidro stane samo **K 7-50**. — Ravnoisti predmeti, toda mesto reform. ure na sidro Elektro-zlata rem. ura, ki popolnoma nadomešča pristno zlato uro (po risbi), ne spremeni nikoli barve, fino, precizijsko kolese s triletnim jamstvom za dober tek, samo **13 kron**. — Neugajajoče se menja, zatorej izključen vsak riziko. — Dobiva se proti predplačilu ali povzetju pri trgovsko pro- tokolirani trdki —

J. H. Rabinowicz, Dunaj VII, Lindengasse 2, E. T.

Zaloga obuvala
in lastna delavnica
MATIJA PAHOR, Trst
ulica Arcata šte. 19

Velika izbira čevljev za moške, ženske in otroke. — Sprejema naročila po meri ter tudi popravlja :: po jako nizkih in zmernih cenah.

Lovrenc Botac
Trst - ul. Piccardi, vogal Pasquale Revoltella - Trst
Nova trgovina jestvin in kolonijalnega blaga.
Postreže se vedno z dobrim in svežim blagom
prve vrste :: ter po nizkih in zmernih cenah.
POSTREŽBA NA DOM. POSTREŽBA NA DOM.

Velika klobučarna
Romeo Doplicher
Klobuki iz klobučevine prvih tovarn.
Specijaliteta: trdi angleški klobuki.
Emporij kap za potovanje in za šport.

Guerrino Marcon
Trst, via Belvedere št. 13.
Zaloga vsakovrstnega oglja in premoga.

STIPAN MIMICA
trgovina dalmatinskih vin
lastnega proizvoda iz Rogaznice pri Omišu
GOSTILNA v ulici sette Fontane št. 2 (vogal Piazza Barriera)
BUFFET v ulici Nuova šte. 5.
GOSTILNA v ul. dell' Istria št. 14.
Vino na debelo in za družino v vseh gostilnah.

fi due americani
v Trstu, ulica Crosada št. 3
se točijo izvrstna **ISTRKA** in **VIPAVSKA** VINA po zmernih cenah, preiskana od ces. kr. poskuševališča za živila v Gradcu v smislu št. 3. rakona z dne 16. jan. 1896. št. 89.
Za mnogobrojni obisk se toplo priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi
JOSIP ČERMELJ, lastnik.

POZOR!! 50.000 parov čevljev!
4 pari čevljev za samo 7 k 50 st.
Radi plačilne zaostlosti več velikih tvornosti mi je bilo ponudeno, naj prodam veliko zalogo čevljev globoko pod proizvajalno ceno. Zato prodam vsakomur 2 para moških in 2 para ženskih čevljev, usnje rujavu ali črno galonirano, s predniki in močno močnimi podplatmi, zelo elegantna, najnovejša fasona. Velikost po številki. Vsi 4 pari stanejo samo 7 k 50.
Pošiljatev po povzetju
H. SPINGARN, eksport čevljev
Krakovo št. 240
Sme se zamenjati in se vrne denar.

Moka „O“
„griffig“ in dvojni „griffig“ na drobno 38 vin. kg.
Zdrob (gris) za polento I. vrste po 26 vin. kg
Oves I. vrste K 20-80 100 kg
Oves II. „ „ 19- „ „
Seno „ „ 7- „ „
Baruch in drug
Trst, ul. della Raffineria št. 7.